

Stretli sa, aby spolu spievali

Všetko to bolo nielen o speve, ale i o spoločných hrách, „zoznamovačkách“ a galavečere. Dievčatá z detského zboru sa spoločne stretli na štartovacej „nocovačke“ tohto školského roka. Piatkový večer bol plný zábavy a objavovania talentov. Dokonca nás navštívila svetoznáma porota, skladajúca sa zo šiestich porotcov z neďalekého Salezka – saleziánski animátori. Prvé tri miesta obhájili dievčatá vlastným divadlom, zborovým spevom a sólom.

V sobotu sme rozprúdili spoločnou hrou Veľkoobchodník. Vďaka našim modlitbám Panna Mária držala nad nami mračná a nespada ani jedna kvapka. Po hre prišiel gitarista Ľudko a mohli sme začať s nácvikom známych, ale i nových piesní. Privítali sme do zboru nové členky a veríme, že čoskoro sa medzi speváčkami objaví aj zopár spevákov.

Chceme touto cestou poďakovať všetkým, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomohli s prípravou i s realizáciou tejto „nocovačky.“ Zvlášť obetavým mamičkám, ktoré napiekli výborné koláčiky a pečivo. **Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu v nedeľu pred a počas sv. omše o 10:30.**

Naše akcie

- 2.10. 40 hod. adorácia
- 3.-5.10. Duchovná obnova mladých - Banská Belá
- 10.10. Duchovná obnova pre birmovancov a rodičov
- 11.10. Birmovka
- 18.10. IMOS - stretnutie prvoprijímajúcich detí a rodičov - 15.hod
- 19.10. Deň farnosti
- 24.-26.10. Stagg chata - Ranč
- 1.-8.11. Návšteva cintorína
- 7.-8.11. Celoslovenský floorbal dievčat
- 7.-9.11. Halová Kama
- 7.-9.11. VHT Košice
- 14.-16.11. Duchovná obnova mladých
- 23.11. Cecilfest

Prosíme záujemcov, ktorí by chceli niečo uviesť, aby daný text mal max 1000 znakov, ak chcete tak 2-3 fotky. Uzávierka ďalšieho čísla je mesiac po vydaní posledného čísla.

Saleziani Don Bosca
Tatranská 38/A
974 11 Banská Bystrica

sfidi@sbb.sk - w³.sbb.sk
Majka, Dominika, Peter, Evka,
Palo, Alica, Jozef - redakčná rada

Číslo 04 rok 2014

Téma: Jeseň

SFIDI

ŠKOLA - FARNOSŤ - IHRISKO - DOM - INFORMAČNÍK

Máme novokňaza

200-ročnica Dona Bosca

90.rokov saleziánov na Slovensku

Úvodník

Sme na rozhraní dvoch mesiacov. V septembri sme boli svedkami vysviacky troch kňazov a videli sláviť jednu primičnú sv. omšu nášho farníka Petra Štellmacha. V októbri sa budeme modliť každodenne ruženec spolu s Pannou Máriou. Existuje veľká

s p o j i t o s ť m e d z i kňazstvom a ružencom a preto dávam radu tým, ktorí chcú spojiť tajomstvá ruženca s tajomstvom kňazstva. Robí sa to tak, že každý deň sa pomodlím ruženec za kňazov v Banskej Bystrici (taká je totiž tradícia tejto milej pobožnosti, modliť sa jeden ruženec za kňazov toho mesta v ktorom sa nachádzam). Najlepšie je nachádzať sa

v stave posväcujúcej milosti. Ak by tak nebolo, dám si predsavzatie, čím skôr pristúpiť k sviatosti zmierenia. Spomínam to preto, lebo tým urobíme radosť nielen Pánu Ježišovi ale aj Panne Márii a okrem toho dostaneme pre seba nesmierne veľa milostí. Mnohí ľudia, keď boli na pokraji života, boli zázračne uzdravení, keď sa pevne rozhodli modliť sa jeden ruženec za kňazov svojho mesta (jeden päťdesiatkový ruženec a nie iba jeden desiatok).

Don Bosco vravieval: "Kňaz do neba alebo do pekla nejde nikdy sám, vždy ide s ním veľké množstvo duší: buď spasené jeho svätou službou a dobrým príkladom, alebo zatratené jeho neusilovnosťou v plnení si svojich povinností a zlým príkladom."

Pomôžme kňazom zachraňovať duše a Pán Ježiš vám dá účasť na mnohých milostiach.

Kňazská vysviacka

V sobotu 20. septembra dostali Saleziáni dona Bosca dar v podobe troch novokňazov. Martina Joska, Jána Naňa a Petra Štellmacha vysvätil J. E. Mons. Marián Chovanec, banskobystrický diecézny biskup. Otec biskup počas kázne rozpovedal sen dona Bosca z deviatich rokov, vyzdvihol, že traja novokňazi rovnako ako svätý zakladateľ saleziánov

odpovedali na svoje povolanie a povzbudil aj mladých, aby sa nebáli vykročiť do kňazského a lebo zasväteného života. Vysviacky v saleziánskom stredisku na sídlisku

Sásová v Banskej Bystrici sa zúčastnili nielen mnohí spolubratia a zástupcovia rôznych saleziánskych zložiek, ale hlavne množstvo mladých z rôznych stredísk od západu až po východ - z Bratislavy, Kaplnej, Banskej Bystrice, Prešova a ďalších, v ktorých novokňazi pôsobili alebo v súčasnosti pôsobia.

"Myslím, že je to dar pre provinciu, ale hlavne

p r e mladých, ktorým už budú môcť slúžiť ako k ň a z i - vysluhovať s v i a t o s ť zmierenia, slúžiť sväté o m š e , " p o v e d a l provinciál don Jozef Iľhod.

Predstavujeme Juraja Kovaľá

Odkiaľ si a z akej rodiny pochádzaš?

Pochádzam z Prešova, z veľmi slušnej kresťanskej rodiny.

Čo ťa podnietilo stať sa saleziánom?

Najprv som mal túžbu byť na gymnáziu v Šaštíne, k čomu ma motivovala hlavne diaľka a život na intráku. No a tam si ma už "ulapili" saleziáni hlavne svojím prístupom. :) Chcel som byť ako oni, lákal ma takýto dynamický život s mladými. Začal som v ňom objavovať nové a pekné hodnoty a cítil som, že tu budem šťastný.

Kde si už pôsobil?

Po roku noviciátu v Poprade dva roky v Žiline, dva roky asistencie v Humennom, štyri roky teológie v Bratislave - Dúbravke a od vysviacky až doteraz, spolu sedem rokov mojej prvej kňazskej praxe v Bratislave na Trnávke.

Aké sú tvoje prvé dojmy z BB?

Zatiaľ veľmi pozitívne. Pre mňa sú dôležité vzťahy a vnímam aj u iných chuť vytvárať ich. To mi stačí. No a samozrejme veľmi mi učarilo na našich animátoroch, že sú "za každú blbosť" :)

Životné motto alebo obľúbená myšlienka.

No je ich viac. Tak uvediem tri:

"Sme pozvaní k životu v radosť a slobode. Kto daruje slobodu, daruje možnosť k vyzrievaniu."

"Hľadať spôsoby ako sa niečo dá a nie dôvody, prečo sa to nedá."

"Kultivovať svoju dušu!" (Láďa Heryán, sdb)

200-ročnica Dona Bosca

„Z vršku v Becchi vyhlasujeme rok osláv dvojstého výročia narodenia dona Bosca za otvorený.“ Týmto slovami v sobotu 16. augusta 2014 oficiálne otvoril hlavný predstaviteľ saleziánov a desiaty nástupca dona Bosca don Ángel Fernández Artime jubilejný rok osláv dvojstého výročia narodenia dona Bosca, svätca mladých, svätého vychovávateľa a zakladateľa širokého hnutia na záchranu mládeže.

Don Ángel Artime hovoril, že dvestoročnica bud príležitosťou obnovy, "príležitosťou skutočne oživiť charizmu a ukázať, ako veľmi je don Bosco aktuálny, ako aj vždy pre mladých bol." Mimo iného povedal o mladých: "... zoči-voči mladým treba stále udržovať „našu vieru a plnú dôveru v nich, v každého mladého, v ich

možnosti a schopnosti; našu istotu o добрote ich srdc – nech je ich príbeh akýkoľvek, o možnosti, že budú protagonistami svojho života, majú nás po ich boku – ak to

príjmu, aby naplno rozvíjali svoje talenty a plné ľudské a kresťanské povolanie."

Prázdninový prierez

Ďalšie prežité leto máme za sebou. Nebolo (ako vždy) prázdnymi dňami, ba práve naopak. Prejdime si spolu jednotlivé podujatia prázdnin 2014. Hneď po odovzdaní vysvedčka sme absolvovali s deťmi pobytový tábor Poniklec s heslom "Priemer nestačí". A naozaj, vymykalo sa to z priemeru. Nasledoval prímestský tábor, ktorým účastníkov sprevádzal mnohými dobrodružstvami sám Jozef Egyptský. Počas tých dní sa niektorí z našich znova zapojili do

modlitbového pochodu "Zo stredú Slovenska do stredú Európy" a riadne sa modlili. Záťm chatu na Belej takmer praskala vo švýkoch. Naplnila sa animátormi, ktorí sa sem prišli spoločne zotavovať. Nechýbali samozrejme ani nadšenci hrebeňovky, počas ktorej sa malá skupina chalanov vybrala do Nízkych Tatier a Slovenského raja, ale počasie to skrátilo. Na prelome prázdnin sme preživali v Šamoríne milú udalosť - Danka Oremová sa stala saleziánkou.

Neskôr malé "mužstvo" jazdilo na bicykloch (400km) a spoznávalo okolie Bratislavy. Ku koncu augusta nastalo obdobie plánovania na viacerých frontoch. Zapamätali sme si najmä "nové nasadenie". Hecovačka nastala až potom - snažili sme sa byť s deťmi a mladými pri opornom múre. Nasledovali duchovné cvičenia mladých na Telgárte. August zakončovali púte k našej Sedembolestnej do Šaštína, veríme, že aj tento rok nám bude nablízku.

Maxistretko

Po spoločnom otvorení brány Salezka o štvrtnej hodine sa deti rozbehli po stanoviskách, ktoré boli rozmiestnené v areáli strediska. Deti si mohli vyskúšať futbal, hokejbal, basketbal, streľbu z luku, jazdu s kolobežkou, skákacie chodúle, slackline či prekážkovú dráhu. Všetky tieto atrakcie je možné využívať počas roka na akciách, strestkách alebo krúžkoch v Salezku. Potom, ako si deti na stanoviskách nzbierali body, boli otvorené zaujímavé atrakcie, kde tieto body mohli míňať. Najväčším lákadlom bola strašidelná miestnosť, kde sa tvorili rady čakajúcich detí. Netreba však zabudnúť na ďalšie zaujímavé atrakcie, ktorými boli bábkové divadlo, zlaňovanie z balkónu, kino, príprava palacinek alebo kúželník.

Táto akcia slúži na odprezentovanie možnosti (stretiek, krúžkov, atrakcií), ktoré deti v saleziánskom stredisku majú. Okrem toho je v salezku aktívnych okolo 60 mladých animátorov, ktorý dobrovoľne a nezištne venujú svoj voľný čas a energiu do prípravy akcií a stretiek pre deti a mládež.

Hľadanie zmyslu života

Svetoznámy neurológ a psychiater, Viktor E. Frankl, ktorý sa zaslúžil o založenie logoterapie, čiže psychoterapie zameranej na zmysel, nám prináša nesmierne obohacujúcu knihu s názvom Hľadanie zmyslu života. Tento svetový bestseller má od svojho vydania v roku 1946 na konkte viac ako 10 miliónov kusov a bol preložený do viac ako 30 svetových jazykov.

Frankl sa pustil do písania knihy po prepustení z koncentračného tábora. Veľmi autenticky popisuje svoje zážitky z neho, no napriek tomu sám hovorí, že tí, ktorí boli v koncentračnom tábore, vedia a tí, ktorí nie, nikdy nepochopia. Istotne o koncentračných táborech viete mnoho, avšak táto kniha prináša úplne iný pohľad na ne.

Napriek hrôzám ako smrť blízkych, podvýživenosť, ťažká práca, biedne oblečenie, preplnené postele, topánky tajne používané ako vankúš, nedostatok spánku, totálna degradácia ľudskej osoby, autor nestráca nádej. Tá spočívala v

postoji, že hoci človek stratil všetko, nikto mu nemôže vziať možnosť slobodne si zvoliť svoj postoj za akýchkoľvek okolností. Aj v koncentračnom tábore si človek môže zachovať svoju ľudskú dôstojnosť. Stratiť zmysel života však znamenalo smrť. Už viac nebol dôvod ráno vstať. Autor prežil niekoľko koncentračných táborov a snažil sa nestratiť zmysel života a svoju chuť do života vlieval aj iným.

Frankl nachádza svoj najhlbší zmysel v duchovnom vnútri človeka. Keď sa duchovný život prehlboval, menil sa i jeho pohľad na umenie a krásu, odrazu dokázal vidieť nádhru západu slnka napriek hrôzám okolo seba.

Po rokoch prežitých v tábore prichádza k záveru, že na svete existujú iba 2 "rasy" ľudí: charakterní a bezcharakterní a je jedno, či je to vazeň, a či dozorca. Nikto nemá právo škodiť niekomu a to ani vtedy, keď niekto škodil jemu. Napriek tomu, že Frankl stratil celú svoju rodinu a prežil niekoľko koncentračných táborov, našiel svoj zmysel života a prinášal ho i druhým. Je dôležité rozhodnúť sa pre nádej, rozhodnúť sa pre život, pre Lásku.

Bardejovský zbor

Prvý septembrový víkend zazneli v našom kostole zborové hlasy – na tom by nebolo nič neobvyklé, tentokrát však nepatrili Bystričanom. Pozvanie k nám prijal detský spevácky zbor Vinimini z Bardejova, ktorý sa predstavil na piatkovej a na troch nedeľných svätých omšiach.

Doma u saleziánov v Bardejove fungujú už osem rokov a pravidelne skrášľujú nedeľné sväté omše. V nedeľu v úvodnej piesni spievali: „množstvo je často iba očný klam“ – to však u nich neplatí, keďže zbor tvorí v plnom počte asi 50 členov vo vekovom rozmedzí od žiakov základnej školy, až po vysokoškolákov, ktorí pomáhajú hlavne pri náročnejších viachlasoch. Kapelu tvoria dospelí hudobníci, niektorí známi napríklad pôsobením v skupinách Metelica či Slnovrat.

Vinimini úspešne vydali už druhé CD, Večný svetadiel, plné energických melodií a pútavých textov. Nahrávanie CD vychádzalo z ich vlastnej iniciatívy a podarilo sa im vďaka podpore saleziánov, ale aj samotných členov. Vedúca zboru a zároveň autorka väčšiny repertoáru Silvia Demská prezradila, že práca s deťmi nie je vždy jednoduchá. V príprave na vydanie CD i v zájazdoch ako tento, vidí preto motiváciu, ktorá viac pobáda deti aj k účasťam na skúškach. Medzi najbližšie plány Vinimini patrí cesta do Ríma na audienciu u Svätého Otca, ktorého by radi potešili aj svojím spevom. Informácie o zbere môžete nájsť na Facebooku pod heslom Vinimini.

90. výročie príchodu Saleziánov na Slovensko

Tento rok SLÁVIME. Nie je to ešte okrúhla stovčeka, ale pomaly sa blížíme – 90. výročie. I keď samotné výročie pripadlo na 8. septembra 2014, predsa sa celý rok bude niesť v duchu vďačnosti, že don Bosco prišiel cez saleziánov aj na Slovensko. Veď keby nebolo dona Bosca a prvých slovenských saleziánov, dnes tu nestojí Salesko, ani kostol Panny Márie Pomocnice a neexistoval by ani tento informačník.

Ale poďme pekne po poriadku. Don Luscoň píše ako sa „taliansky svet“ prepojil so Slovenskom: „Pre dona Bosca sme neboli celkom neznámi. Zachoval sa list, v ktorom komunikuje so Slovákmi. Ďakuje v ňom za milodary, ktoré mu niekto z našich predkov poslal. Tiež je známy prípad, ako si jeden slovenský vojak podal s ním

ruku. Bolo to počas jeho vojenskej služby v severnom Taliansku, ktoré bolo pod správou Rakúsko-Uhorska.

Nuž ale do Talianska si našli cestičku aj prví slovenskí chlapci, ktorí sa chceli stať saleziánmi. Odvahu ísť do takej diaľky našli už koncom 19. storočia. V roku 1905 už medzi talianskymi saleziánmi zvučia aj rýdzo slovenské priezviská: Stano, Vagáč, Bokor. Prvá svetová vojna však kontakty pribrznila. Slováci bojovali na strane Rakúska proti Talianom, preto niet sa čomu čudovať, že boli považovaní za nepriateľov. No všetko sa vysvetlilo v nasledujúcich rokoch.

Po rozpade Rakúsko-Uhorska v roku 1918 prílev slovenských záujemcov o saleziánsky život opäť stúpil. Takže slovenskí biskupi jednohlasne pozývajú saleziánov na Slovensko: „...čože by ste sa po svete túlali. Veď aj u nás je dosť mládeže...“ I sen sa stal realitou: 8. septembra 1924 prichádzajú prví saleziáni do Šaštína.“

Saleziáni dona Bosca
90 rokov na Slovensku
1924 - 2014

23. generálna kapitula FMA v Ríme

V Ríme sa 8. septembra začali prípravy na 23. generálnu kapitulú sestier Inštitútu dcér Márie Pomocnice, ktorej heslo znie: „Byť s mladými domom, ktorý evanjelizuje“. Zúčastní sa jej 195 členiek, ktoré takto zastupujú 12 959 sestier z 94 krajín sveta, a potrvá dva a pol mesiaca. Za Slovensko do Ríma vycestovala provinciálna predstavená Jana Kurkinová a provinciálna vikárka Monika Skalová. Oficiálnemu otvoreniu 22. septembra predchádzali duchovné cvičenia sestier v Mornese, rodisku zakladateľky rehole Márie Dominky Mazzarellovej.

Prvá generálna kapitula sa udiala v roku 1872 a odvtedy sa koná každých šesť rokov. Cieľom jeprehodnotenie a podávanie návrhov na skvalitnenie saleziánskeho života. Je to čas overovania, úvah a spoločného hľadania Božej vôle. Zástupkyne z radov sestier si zvolia tiež generálnu predstavenú a jej radu. Aktuálne informácie o udalostiach 23. generálnej kapituly či priame prenosy niektorých jej častí je možné sledovať na webstránke Inštitútu dcér Márie Pomocnice www.salezianky.sk.

23. Generálna kapitula FMA

Byť s mladými domom,
ktorý evanjelizuje

6

Novokňaz Peter Štelmach

Aký bol tvoj začiatok povolania?

Od malička som sa stretával so saleziánmi na byte, hrával na gitare s Dušanom, hrával v divadle. Stretával som sa tiež so študentmi teológie, ktorí navštevovali oratko. Cítil som sa ako doma. Dôležitý zlom nastal v lete medzi 3. a 4. ročníkom strednej školy. Bol som na duchovných cvičeniach, ktoré robil novokňaz Dušan Vilhan. Dva dni pred začatím viezol všetky veci v aute na cviká. Počas cesty mu praskla pneumatika a všetky veci z auta sa nachádzali v poli. Rozmýšľal nad tým, že cvičenia zruší. Nakoniec nezrušil. Ďalšia zaujímavá vec bola, že sa nám pokazilo auto (Dukato), ktorým sme išli na cvičenia. No nakoniec všetko dobre dopadlo a duchovné cvičenia nakoniec boli. NO A TO BOLI TIE KLÚČOVÉ DC! Bol to môj najsilnejší zážitok! Ani predtým ani potom som také niečo nezažil. Tu som sa rozhodol stať sa SALEZIÁNOM – KŇAZOM. Pretože Pánu Bohu sa nedá povedať nie. On ti dá to, čo ťa úplne pohltí a presahuje. Hneď po DC som sa začal s Dušanom o mojom zážitku a rozhodnutí rozprávať, pretože on mal na starosti ašpirantov. Do žiadosti som si napísal

„Byť kresťanom pre mňa znamená byť saleziánom!“

Neromýšľal si len o rehoľnom živote?

Nie. Pretože si myslím, že v každom kňazovi je aj kus koadjútora. Čiže salezián – kňaz je rehoľník, ktorý sprevádza mladých, žije s nimi, trávi s nimi voľný čas a usmerňuje ich cestu k Bohu.

Aké boli tvoje pocity počas a po vysviacke?

Počas vysviacky som cítil veľký pokoj, každé slovo, ktoré zaznelo bolo pre mňa jedna obrovská bomba. Najkrajší pocit bol ten, že sme sedeli v predných laviciach a všetci ostatní za nami. Bola to obrovská symbolika – všetci stoja za tebou, uvedomuješ si, že máš za sebou veľkú podporu, nielen rodičov a rodiny ale aj priateľov a ľudí z farnosti. A keď sme ležali na zemi (obrovská pokora a dôvera Bohu) všetci sa modlili za teba – modlilo sa celé Nebo – krásna sila modlitby! Po vysviacke som si uvedomil, že tento deň je syntéza celého života, život smeruje k tomuto dňu a zároveň sa všetko od neho odvíja. Od tvojej rodiny, cez tvojich spolužiakov, priateľov, celý život. Nie je náhoda ani to, kto na vysviacku prišiel. Všetko to bolo súčasťou života.

Čo by si odkázal mladým?

Nechci si zariadiť život sám! Povolanie je o tom, že ťa Niekto volá a tvojou úlohou je odpovedať. Zariad' si život sám, no bude veľmi plytký. Necháš sa viesť a budeš hľadať s Bohom, zistíš že si súčasťou dobrodružstva, tvoj život bude mať šťavu.

3